

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ignis Holocavsti Sev Affectvs Ex Divinis literis, & Sanctis
Patribus collecti, Quibus animus Sacerdotis ad piè,
feruenterq. celebrandum disponatur**

Poiré, François

Romæ, 1639

Facilis Devote celebrandi formula.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53152)

FACILIS DEVOTĒ
celebrandi formula.

PRaxis hæc vniuer-
sa tria tēpora com-
plectitur. Primum est
illud, quod Missam an-
tecedit, & præparatio-
ne continetur. Secun-
dum est ipsum diuini
sacrificij tempus. Ter-
tium id, quod proximè
sequitur, quod Gratia-
rum actionē vulgò ap-
pellamus. De hoc tri-
plici tempore breuiter
dicendum.

ANTE

ANTE MISSAM.

Multi multa præcipiunt, & præces prope innumeras congerunt: pauca præscribam, & simplicia. Preparatio in vniuersum duplex, remota, & proxima. Remota est, quæ Missæ tempus horis aliquot antecedit. Proxima, qua se Sacerdos ad celebrandum, proximè comparat. Ut autem est alius alio sanctior, ita in præparatione,

ne,

celebrandi form. 28

ne, quam remotam dicimus, instituenda sollicitior, accuratiorque. Pauca hæc ab omnibus seruata velim. Pridie eius diei, quo celebraturus est, quisque cogitationē hanc suscipiat, eique si fieri possit, indormiat, Crastina die omnipotenti Deo salutarem hostiam oblaturus sum; illudq. Dauidicum oret, Memor ^{Psal. 139} sit Dominus sacrificij mei, & holocaustum meum pingue fiat. Ad dat breuem aliquem affectum, seu reuerentia,

tia,

22 *Facilis deuotè*
tia, seu amoris, seu de-
siderij, seu pudoris, aut
alium quẽuis. Sequen-
ti die in eadem cogita-
tione, & affectu euigi-
let, tempusq̃. aliquod
ex more orationi men-
tali tribuat. De cæte-
ro munditie tum in-
ternæ, tum externæ ra-
tionem præcipuam ha-
beat, caueatq̃. in pri-
mis, ne animus in ludi-
cra, aut externa ita di-
labatur, vt sub Missæ
tempus non nisi ægrè
reuocari possit. Sacra-
mentalibus confessio si
obeunda sit, seriò, &
cum

celebrandi form. 23

cū pietatis sensu, nunquam autē neglectim eam obeat, ne quendam quasi stuporis calum contrahat, & ad pios, religiososq. motus indurescat. Proximè ante sacrum temporis aliquid sumat, putà horæ quadrantem, quo illud impleat Apostoli monitum, Probet autē seipsum homo, &c. I. Cor. 11.
Eo tempore iubent aliqui mysterij fidem excitari, spem erigi, caritatem accendi, dominicæ passionis inuouari memoriam, sacrosã
ete

24 *Facilis devotè*

etę Trinitatis personas
singillatim appellari, &
id genus plurima, quę
omnia sanctè, pieq. præ
cipiuntur. Verbo di-
cam, quod sentio. Qui
diuinis rebus exercita-
tos sensus habent, ijs
non multis documētis
opus est. Præstat enim
vt affectibus sanctis in-
dulgeant, quàm vt se
alienis præceptis illi-
gent. Quia tamen ple-
riq. sunt vel minus per-
se idonei ad animum
ad cœlestia erigēdum,
vel admodum occupa-
ti, ijs ego, alijsq. qui re-
cen-

celebrandi form. 25

centes, & noui ad hoc
mysterium accedūt, le-
ui manuuctione con-
fulam. In primis igi-
tur autor sum, vt tres
actus nunquam inter-
mittant; ij sunt Dire-
ctio intentionis, Con-
tritionis, & Amoris,
seu Desiderij excita-
tio. Hos in hebdoma-
daria praxi, quæ proxi-
mè subijcietur, semper
præmittam. Et quidem
quod ad directionem,
intentionis attinet, ge-
minam dabo, quæ pro
Sacerdotis opportuni-
tate longior, aut bre-
uior

B

uior

26 *Facilis deuotè*
uior fieri poterit. Con-
tritionis autem actum;
& Defiderij, seu Amo-
ris excitationē per sin-
gulos hebdomadæ dies
commutabo. Cæterum
facile cuiq̃. fuerit, pra-
xim hanc hebdomada-
riam, menstruam, aut
etiam longiorem face-
re, mutatis per singu-
los mēsis dies seu Dei,
seu Christi Domini at-
tributis, atque elogijs,
seu etiam vitæ ipsius
mysterijs, alijsq̃. gene-
ris eiusdem. Subijciam
denique breues tum
ex sacris paginis, tum
ex

celebrandi form. 27

ex PP. sententijs, tum
ante rem diuinam, tum
post eam vsui futuras,
quasi quosdam pietatis
igniculos, vt ijs confi-
derādis immorari pos-
sint, qui id præstare
maluerint, quàm quæ
fusiùs tradita sunt pro-
nunciare.

IN MISSA.

TRes omnino diui-
næ huius actionis
comites esse necesse
est, Reuerentiam, At-
tentionem, Deuotio-

B 2 item.

28 *Facilis deuotè*
nem. Reuerentia mo-
tus omnes exteriores
componit, vt modestè,
grauitèr, decenterque
fiant, prout inter fre-
quentes Angelorum
cœtus, atque sub ocu-
lis diuinæ Maiestatis
versari æquum est. At-
tentio mētē retinet,
ne circum aliena de-
fluat, atque intra ea,
quæ aguntur, coërcet.
Deuotio voluntatem
inflammat, ne ad hæc
sacra languidè, atque
ex consuetudine, sed
nouo semper cum fer-
uore, Deiq. placandi,

CO-

celebrandi form. 29
colendi, propitiandiq.
studio accedat.

Atque hæc quidem
vniversim dicuntur: quæ
verò sequuntur, singil-
latim. Principiò prode-
rit legisse aliquem ex
ijs Autoribus, qui sa-
cro sancti sacrificij ri-
tus, actionesq. singu-
las explicâdo enuclea-
runt. Mirû enim quan-
tûm inde pietatis, ac
venerationis accedat.
Præstiterunt id inter
cæteros. *S. Dionys. c. 3.*
Eccles. hierarchia, Ger-
manus Constantinop. in
rerû Ecclesiasticarum

B

3

theo-

30 *Facilis deuotè*
theoria, quæ habetur
tomo 8. Biblioth. Colon.
Ordo Romanus de di-
uinis officijs ibidem,
Amalarius Fortuna-
tus Ecclesiasticorum
officiorum lib. 3 qui ha-
betur Tom. 9. Biblioth.
Honorius Augustodu-
nenfis lib. de antiquo ri-
tu Missarum, qui ha-
betur Tom. 12. D. Tho-
mas opusc. 66. D. Bo-
nauent. in Expositione
Missæ, Guillelm. Du-
rādus lib. 4. diuinorum
officiorum, Ioan. Ste-
pbanus Durantus de
ritibus Ecclesie lib. 2.

Ludo-

celebrandi form. 31

Ludouicus à Ponte
Tomo 4. Christi. Perf.
Tract. 2. Ioan. Bap-
tista Scortia de sacrificio
Missæ lib. 3. & alij non
pauci.

Secundò statuēdum
est, nihil præcipi vtilius
posse quàm vt Sacer-
dotis animus ijs, quæ
toto diuinæ Liturgiæ
decurfu peragūtur fir-
miter adhæreat; pro-
cumbat nimirum non
animo minùs quàm
corpore cum procum-
bendum est, adoret,
laudet, credat, offerat
vbi id præstat Ecclesia;

B 4 quan-

32 *Facilis deuotè*

quãdo nihil ijs, quæ eo tempore dicuntur, aut fiut dici, aut fieri potest augustius.

Tertiò nihilominus quia ferè fit, vt animus parum recti tenax horum myfteriorum afuetudine, & vfu vage- tur, ideò quibusdam, quasi vinculis pietatis adstringendus est, & retinendus. Vincula pietatis appello praes quafdam, & formas non quibus praegraue- tur animus, fed quibus ita contineatur, vt fi- mul etiam excitetur, eri-

celebrandi form. 33

erigaturque: cuiusmo-
di sunt quæ subdam.

Plærisque profuit
cum eo affectu acce-
dere quo se iuuari po-
tissimum sentirent, aut
quem tunc in se expe-
rarentur, & in eo, toto
Missæ tempore perdu-
rare. Exemplum esto,
quod à B. P. Francisco
Borgia ex Duce Gan-
diæ Societatis I E S V
Præposito Generali fa-
ctitatum legimus. Affi-
ciebatur in primis sui
demissione, eiusq. oc-
casiones modis omni-
bus conquirebat: sed

B 5 præ-

34 *Facilis deuotè*

præcipuè cùm ad tremenda myſteria accederet, eo ſenſu totus perfundebatur. Dum ſe ad rem diuinã compararet, veniebat in mentem Chriſtum Dominum antequam hoc ſacramentum inſtitueret ad Iudæ pedes accidiſſe. Tum verò ſe proditorem eſſe cõfeſſus ad quem Chriſtus accederet ſuis ſe lacrymis proluebat. Dum ſub inum altaris gradum ſtaret, diuini illius mandati memoria recurrebat, quo ne quis fu-

celebrandi form. 35

humantem mōtem attingeret, accederetue olim cauebatur, quod sibi imprimis tanquam hominum vltimo inculcari existimabat. Dum Angelicam hymnodiā, Gloria in excelsis, proferret, pudore suffundebatur immēso, quòd cæleste canticum ore polluto decurreret. Dum Collectas recitaret, erubescibat scilicet quòd inter Deum, & homines sequester esset, qui toties alios ad illicita pertraxisset. Dum Epistolam lege-

B 6 ret,

36 *Facilis deuotè*
ret, Egone, inquebat,
vt diuina depromam
oracula, qui tandiu in
cathedra pestilentia
fedi? Dum Euangelium
pronunciaret, Apage,
aiebat, hunc Euangelij
præconem, qui Euan-
gelij leges omnes vio-
lauit. Ad Offertorium
Ha secum. Tunc vt
æterno, parenti filium
offerat cui mortem ac-
cerfisti? At quò pro-
piùs ad diuinæ hostiæ
consecrationem acce-
deret, eò validiùs in-
clamari sibi sentiebat
illud Christi Domini
ver-

celebrandi form. 37

verbum , Ecce venit
hora , & filius hominis
tradetur in manus pec-
catorum. Inter sumen-
dam autem diuinam
hostiam dici non po-
test quibus verbis in-
dignitatem suam incu-
saret, quibus se probris
oneraret, quantaq. de-
missione admissorum
veniam postularret. Ita
vir sanctus in abiectio-
nis spiritu perseuera-
bat ad sacrificij finem,
nec ab eo inter gratia-
rum actiones discede-
bat . Quæ aliquantò
plenius à me idcirco
com-

38 *Facilis deuotè*
commemorata sunt, vt
quisque intelligat id-
ipsum in alijs quoque
affectibus Amoris, Cõ-
fidentia, Timoris, Re-
uerentia, Adorationis,
Glorificationis, Gra-
tiarum actionis, cæte-
risq. præstari posse,
prout quilibet fuerit
constitutus.

Non defunt, qui to-
to Missæ tēpore Deum
intueantur sub ea for-
ma, & habitu quem
sibi eo die proponunt,
putà die Dominica, vt
Regem. Atque ita
dum ad altaris gradus
stant

celebrandi form. 39
stant initio, sibi videntur coram Rege multorum scelerum rei assistere. Dum deinde laudant, vel adorant, inter Regios aulicos versari, & simul cum ipsis caeleste ministerium obire; atque ita de caeteris. Idemq. de reliquis diebus esto iudicium.

Sunt, qui secundum varia anni tempora Christum Dominum, sub oculis habeant, aut conceptum, aut natum, aut vitam absconditam agentem, aut docentem,

tem,

40 *Facilis deuotè*
tem, & miracula pa-
trantem, aut Patien-
tem, aut Resurgentem,
aut in cælum ascēden-
tem, aut Spiritum fan-
ctum mittētem. Exem-
pli causa; Toto Aduen-
tus tempore ipsum in
Beatae Virginis vtero
clausum venerantur,
& rem diuinam ita pe-
ragunt, vt siue initiò
de peccatis conteran-
tur, siue deinde laudēt,
adorent, benedicant,
offerant, &c. omnia
sub eius conspectu fa-
ciant, atque ad ipsum
quasi præsentem refe-
rant:

celebrandi form. 41
rant: & ita de cæteris
anni temporibus.

Sunt qui hebdoma-
dæ dies ita partiantur,
vt memores se pro ho-
minibus eo maximè
tempore legatione fun-
gi, legationem suam sic
adornēt, vt in frequen-
ti semper cœtu versen-
tur, hoc ferè modo.
Die Dominica illud si-
bi proponunt, In con-
spectu Angelorum psal-
lam tibi, &c. atque ita
choros omnes Beato-
rum spirituum aduo-
cant. Tam nobili cœ-
tu stipati ad Deum ac-

no

ce-

42 *Facilis deuotè*
cedūt, & in altaris imo
gradu indignitatem
suam imprimis profi-
tentur; deinde reliqua
præstant, quæ in Missæ
progressu faciēda sunt.
Die Lunæ procedunt
comitantibus Patriar-
chis: atq; ita deinceps
de Prophetis, Aposto-
lis, Martyribus, Con-
fessoribus, Virginibus.

Sunt denique (ne
plura congeram) qui
diuinam Liturgiam in
septem veluti statio-
nes diuidant, & in sin-
gulis aliquandiu con-
quiescant. Prima statio
Con-

celebrandi form. 43

Contritionis est, seu
Pudoris, eaq. ad altaris
gradus peragitur, vbi se
Sacerdos diuino quasi
iudicio sistit, & noxas
confessione expiat. Se-
cunda Glorificationis,
seu Benedictionis, eaq.
Missæ introitu, quo fe-
rè diuinæ laudes, de-
cantantur, & Angelo-
rum carmine, Gloria
in excelsis, continetur.
Tertia Doctrinæ, seu
instructionis, eaq. Epi-
stolam, Euangeliumq.
complectitur, quibus
salutis monita siue à
Christo Domino, siue
ab

44 *Facilis deuotè*
ab Apostolis, aut Pro-
phetis tradita compre-
henduntur, quæ præci-
pua quadam cum re-
uerētia suscipi æquum
est. Quarta Fidei, eaq̃.
Niceno symbolo ab-
soluitur. Quinta Obla-
tionis, eaq̃. in primis
continet hostiæ saluta-
ris oblationem, deinde
cōmemorationem eo-
rum omnium, quæ siue
ante Canonem, siue ini-
tio Canonis Deo com-
mendantur. Sexta Cō-
munionis, eaq̃. à verbis
illis (Communicantes,
& memoriam facien-
tes)

celebrandi form. 45
tes) vsque ad postcom-
munionem protendi-
tur. Ibi Sacerdotis ani-
mus quasi in sublime
erigitur, & cœlestibus
admiscetur choris; ibi
Christum præsentem
venerantur, & per va-
rios affectus exultatio-
nis, amoris, spei, &c. se
ad diuinam vnionem,
quæ Communionem pe-
ragitur, disponit. Se-
ptima denique Gratia-
rum actionis est, eaq̃.
Orationibus illis, quæ
Communionem con-
sequuntur, definitur.

Ex his facile est cui-
uis

uis

46 *Facilis deuotè*
uis modos alios finge-
re, quibus animus inter
celebrandum erigatur.

POST MISSAM.

T Res affectus se-
quentes Sacrifi-
cium excipient, Gra-
tiarum actio, & Vox
laudis: Oblatio sui: at-
que Petitio: quos item
per singulos hebdoma-
dæ dies variare fortè
erit operæ pretium, vt
fatietas, ac languor,
quæ cōsuetudine alun-
tur, euitentur.

A D.